

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 8C/89/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712209284
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kutišová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2012:3712209284.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudkyňa JUDr. Anna Kutišová v právnej veci navrhovateľa I. D.Č., F. X.X. XXXX, T. H. XXX, právne zastúpený JUDr. Dušan Divko, advokát, spol.s.r.o. Šoltésovej 346/1, Považská Bystrica proti odporcom I/ I. A., F. XX.X. XXXX, T. H., J. XXX, Č., II/ U. Š., F. XX.X. XXXX, H. XX, III/ L. T., F. XX.X. XXXX, T. H. XX v konaní o určenie neplatnosti dedičskej dohody takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a .**

Odporkyňiam súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ v podanom návrhu uviedol, že v dedičskom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 14D 457/2012 po neb. D. D. ,ktorý zomrel dňa 23.5.1936, bola u súdnej komisárky JUDr. Ľudmily Kutišovej , notárky so sídlom v Považskej Bystrici uzatvorená dedičská dohoda , podľa ktorej nadobúdateľom spoluvlastníckeho podielu 1/2 parc. KN E XXXX/X orná pôda o výmere 2 834 m2 k.ú. T. sa stal on, pričom mal splnomocnenie od I. A., U. Š. I. L. T., teda odporkýň I - III s tým, že dohoda bola taká, že každej vyplatí podiel v prípade odpredaja alebo iného scudzenia tejto nehnuteľnosti , a to zo získanej kúpnej ceny alebo prijatého finančného výnosu. Predmetnú dohodu uzatváral v súvislosti s poučením podľa zák. č. 180/95 Z.z. o opatreniach proti drobeniu pôdy. Odporkyňa I/ prejavila nespokojnosť s takýmto výsledkom dedičského konania, preto sa rozhodol podať návrh na určenie neplatnosti uvedenej dedičskej dohody, ktorú osvedčila JUDr. Ľudmila Kutišová v konaní Dnot 93/2012 ,pričom osvedčenie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.5.2012. Navrhovateľ ďalej uviedol, že predmetná dedičská dohoda odporuje ustanov. § 22 ods. 2 zák.č. 40/1964 , keďže záujmy navrhovateľa, ako zástupcu ostatných dedičov , sú v rozpore so záujmami zastúpených , a preto takýto úkon odporuje § 39 Obč. zák. Tento rozpor navrhovateľ uznáva z dôvodu, že dedičky s takouto dohodou nesúhlasia. Poukázal ďalej na to, že zák. č. 180/1995 Z.z. o zákaze drobenia poľnohospodárskych pozemkov nadobudol účinnosť dňa 1.9.1995, a preto sa vzťahuje iba na úmrtia po tomto dátume, a keďže tu išlo o prejednanie dedičstva po právnom predchodcovi, ktorý zomrel už dňa 23.5.1936 a po ktorom bolo prejednané pôvodné dedičské konanie na Okresnom súde v Púchove pod č. D 1335/1936, nič neodporuje tomu, aby uvedený spoluvlastnícky podiel, t.j. 1/2 na parc. KN E XXXX/X k.ú. T. , zdedili všetci dedičia in natura rovnakým podielom. Uviedol, že má naliehavý právny záujem na tom, aby nevznikali spory v zmysle ustanov. § 80 písm.c/ O.s.p. a žiadal preto, aby súd po vykonanom dokazovaní rozsudkom rozhodol, že predmetná dohoda o vyporiadaní dedičstva je neplatná.

Odporkyňa I/ sa k návrhu písomne vyjadrila podaním doručeným tun.súdu dňa 3.9.2012 a uviedla, že súhlasí s predmetným návrhom. Poukázala na to, že podľa ústnej dohody, ktorá predchádzala vystaveniu plnej pomoci predpokladala , že v tomto dedičskom konaní bude spoluvlastnícky podiel k predmetnej

parcele rozdelený medzi dedičov rovnakým dielom. Žiadala preto, aby súd návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel. Odporkyne II a III sa k návrhu písomne nevyjadřili.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, rovnopisu osvedčenia o dedičstve zo dňa 7.5.2012, oboznámením sa s obsahom pripojeného spisu tun.súdu sp.zn. 14D 457/2012, písomného vyjadřenia odporkyne I/ k návrhu zo dňa 28.8.2012, výsluchom odporkyne III/ , splnomocneného zástupcu odporkyne II/ , právneho zástupcu navrhovateľa a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 7.5.2012 JUDr. Ľudmila Kutišová, notárka so sídlom v Považskej Bystrici, Nám. A. Hlinku 36/9 ako súdna komisárka na základe poverenia tun.súdu vydala osvedčenie o dedičstve, ktoré sa týkalo dodatočne zisteného majetku po nebohom, a to parc. KN E XXXX/X v k.ú. T., ktorej bol podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/2-ca. V čl. I/ predmetného osvedčenia je konštatované, že dedičstvo po poručiťovi bolo pôvodne prejednané v konaní Okresného súdu v Púchove č. D 335/1936. Poručiťel zomrel bez zanechania závetu a ako dedičia zo zákona v I. skupine prichádzajú do úvahy dedičia na podiel syna poručiťela neb. I. D. a to I. A., I. D., U. Š. I. L. T., všetko vnuci poručiťela. V dedičskom konaní dedičov pod bodmi 1a, 1c, 1d, ktorí sú totožní s odporkyňami v konaní 8C 89/2012 , zastupoval navrhovateľ I. D., ten sa aj zúčastnil prejednaní dodatočne zisteného majetku po nebohom D. D.. Podľa čl. III/ dedičia uzatvorili dohodu, na základe ktorej dodatočne objavený majetok t.j. ornú pôdu o výmere 2 834 m² zapísanú na LV č. XXXX v podiele 1/2-ce zdedil v celosti I. D. . V bode III/ v poslednej vete je konštatované, že dedičia uvedenú dohodu uzavřeli po náležitom poučení o platnosti zákona č. 180/95 Z.z. o opatreniach proti drobeniu pôdy.

Právny zástupca navrhovateľa poukázal na to, že z dôvodu nesúhlasu ostatných dedičov s takto uzatvorenou dohodou sa navrhovateľ, ktorý ostatné dedičky zastupoval, rozhodol podať návrh na určenie neplatnosti tejto dohody, pretože podľa jeho názoru daná dohoda je absolútne neplatným právnym úkonom z dôvodu, že pozemok bol prikázaný len jednému dedičovi, t.j. navrhovateľovi z dôvodu poučenia o zákaze drobenia pôdy podľa zák.č. 180/1995 Zb. Podľa navrhovateľa predmetný zákon sa vzťahoval len na osoby, ktoré zomřeli až po roku 1995 a keďže právny predchodca účastníkov konania zomřel už v roku 1936, daný predpis sa na dedenie nevzťahoval, a teda zákaz drobenia pôdy pre nich neplatil.

Odporkyňa I/ s názorom navrhovateľa súhlasila a poukázala v písomnom vyjadření na to, že pred tým ako splnomocnila navrhovateľa, aby ju zastupoval v predmetnom dedičskom konaní , predpokladala, že ona zdedí spoluvlastnícky podiel novoobjaveného majetku a že nebude dedenie prebiehať tak, ako bola uzatvorená dohoda.

Splnomocnený zástupca odporkyne II/ poukázal na to, že navrhovateľ v predmetnom dedičskom konaní urobil podvod, pretože dohoda medzi dedičmi bola taká, aby sa novoobjavený majetok dedil na všetkých dedičov v rovnakom podiele.

Odporkyňa III/ uviedla, že splnomocnila navrhovateľa, ako svojho brata, na zastupovanie v konaní, rozhodnutie v danej veci dostala však až 2 mesiace po skončení dedičského konania, a to až po tom , ako to urgovala. Pred tým, než došlo k dodatočnému prejednaniu dedičstva, dcéra navrhovateľa jej oznámila, že bol novoobjavený majetok po neb. D. D. a že je ochotná zabezpečiť dodatočné prejednanie tohto novoobjaveného majetku a požiadala ju, aby splnomocnili jej otca , teda navrhovateľa, aby ich v dedičskom konaní zastupoval. Pred podpísaním splnomocnenia sa dohodli, že dedičstvo bude prededené tak, že každý zdedí svoj zákonný podiel.

Advokátska koncipientka práv.zástupcu navrhovateľa na pojednávaní dňa 5.9.2012 uviedla, že v danom prípade sa podľa jej názoru jedná o absolútne neplatnosť právneho úkonu , kedy nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem, ktorý však napriek uvedenému vidí v tom, že notársky úrad si nevšimol , že zák.č. 180/1995 Zb. sa nevzťahuje na dedenie po poručiťovi, ktorý zomřel ešte pred účinnosťou tohto zákona.

Z čiastočného výpisu LV č. XXXX, ktorý je založený v dedičskom spise, súd zistil, že ku dňu vyhotovenia tohto výpisu, teda 2.4.2012 neb. D. D. bol podielovým spoluvlastníkom parc. reg. E č. XXXX/X o výmere 2 834 m² orná pôda, a to v podiele 1/2-ca. Pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce.

Z ded. spisu súd ďalej zistil, že jeho súčasťou sú splnomocnenia, ktoré odporkyne I-III udelili navrhovateľovi ako svojmu bratovi, aby ich zastupoval v dedičskom konaní po neb. D. D.. Konkrétne odporkyňa I/ o.i. splnomocnila navrhovateľa, aby uzavieral dohody o rozdelení dedičstva alebo iné zmiery a súhlasila s tým, aby uzavrel v jej mene dohodu o rozdelení dedičstva. Odporkyne II/ a III/ splnomocnili navrhovateľa v rovnakom rozsahu ako odporkyňa I/ s tým, že súhlasili s tým, aby zástupca uzavrel v ich mene dohodu o rozdelení dedičstva aj keby podľa nej nedostali žiaden podiel z tohto dedičstva. Obidve odporkyne uviedli, že medzi sebou sa dohodli a ich záujmy nie sú vo vzájomnom rozpore. Uvedené je konštatované aj v splnomocnení, ktoré udelila odporkyňa I/ navrhovateľovi.

Podľa ustanovenia § 22 dos.2 Obč.zák. zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

Podľa ustanovenia § 31 ods.1 Obč. zák. pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocnenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

Podľa ustanovenia § 39 Obč.zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ustanovenia § 21 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. V záujme zamedzenia drobenia poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce možno pri prechode alebo prevode vlastníctva k nim postupovať len podľa tohto zákona.

Podľa ustanovenia § 23 ods.1 vyššie cit.zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, nemôže na základe právneho úkonu alebo rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva alebo rozhodnutia o dedičstve vzniknúť rozdelením jestvujúcich pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 pozemok menší ako 2000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok, alebo pozemok menší ako 5 000 m², ak ide o lesný pozemok.

Podľa ust. § 175s ods. 1, písm. b) O.s.p. prejednanie dedičstva je skončené vydaním osvedčenia o dedičstve za podmienok uvedených v § 175zca.

Podľa ust. § 175zca ods. 3,4 O.s.p. pri vydávaní osvedčenia o dedičstve sa postupuje primerane podľa § 175b až 175q. Osvedčenie o dedičstve vydá notár prítomným účastníkom alebo ich zástupcom.

Účastník môže do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až 175z. Ak žiadosť nie je včas podaná, osvedčenie o dedičstve nadobudne účinky právoplatného uznesenia o dedičstve [§ 175q ods. 1 písm. a) až c), § 175l a 175o]; včas podanou žiadosťou osvedčenie o dedičstve stráca platnosť a súd pokračuje v konaní bez zreteľa na jeho vydanie.

V danom prípade je nesporné, že odporkyne I-III/ splnomocnili navrhovateľa, aby ich zastupoval v dedičskom konaní ohľadom novoobjaveného majetku, ktorý poručiteľovým vlastníctvom. Odporkyne v určenom rozsahu splnomocnenia navrhovateľa o.i. splnomocnili aj na uzatvorenie dohody o vyporiadaní dedičstva, a to aj tak, že by novobjavené dedičstvo pripadlo len jednému a ony by nezískali z neho podiel. Z textu splnomocnení jednoznačne vyplýva, že záujmy medzi splnomocniteľkami a splnomocnencom nie sú vo vzájomnom rozpore. Je síce pravda, že v splnomocnení, ktoré podpísala odporkyňa I/, je uvedené, že súhlasí s tým, aby jej zástupca uzavrel v jej mene dohodu o rozdelení

dedičstva a nie je tam uvedený dovetok, že aj v takom prípade, ak by podľa nej nedostala z dedičstva žiaden podiel. Zároveň však splnomocnila navrhovateľa na uzavretie dohody o rozdelení dedičstva alebo inej zmiery. Rozdelenie dedičstva nie je možné chápať len ako faktické rozdelenie v rovnakých alebo rôznych podieloch na všetkých dedičov, ale aj prikázanie dedenej veci jednému z dedičov, je v podstate rozdelením dedičstva medzi dedičov s tým, že v tomto prípade dedičská dohoda obsahuje ujednanie, že pokiaľ dôjde k scudzeniu zdedeného majetku, ostatné dedičky budú vyplatené. Keďže jednoznačne všetky odporkyne ako splnomocniteľky prehlásili, že ich záujmy nie sú vo vzájomnom rozpore, súd dospel k záveru, že v danom prípade navrhovateľ neprekročil rozsah svojho splnomocnenia a bol oprávnený uzatvoriť dohodu o vyporiadaní dedičstva, ktorú on aj za splnomocniteľky, ako ostatné dedičky, skutočne aj uzatvoril. Súd preto predmetnú dohodu nepovažuje za neplatný právny úkon, ktorý by odporoval ustanov. § 39 Obč.zák. tak, ako na to poukazoval navrhovateľ v návrhu, pretože on neplatnosť odvodzoval od tej skutočnosti, že jeho záujmy boli v rozpore so záujmami zastúpených. Nesporne z splnomocnení vyplýva, že samotné odporkyne prehlásili, že ich záujmy nie sú v rozpore so záujmami navrhovateľa.

Pokiaľ navrhovateľ svoj návrh odôvodňoval aj s poukazom na to, že bol zle poučený notárom, ktorý ho poučoval podľa prísl. ustanovení zák. č. 180/1995 Z.z. o zákaze drobenia poľnohospodárskych pozemkov a že to bol dôvod, pre ktorý súhlasil s takou dohodou, podľa ktorej dedený pozemok pripadol len jemu ako jednému z dedičov, tak súd sa nestotožnil s právnym názorom jeho právneho zástupcu, že daný zákon nebolo možné aplikovať na dedenie tohto novoobjaveného majetku, pretože sa tento zákon má vzťahovať len na dedenie po poručiteľoch, ktorí zomreli až po účinnosti tohto zákona a nie pred ním. Jednoznačne z ustanovenia § 23 ods.1 vyššie cit.zákona vyplýva, že rozhodný pre použitie tohto zákona je dátum vydania rozhodnutia a nie dátum úmrtia poručiteľa. Znamená to teda, že na základe rozhodnutia o dedičstve z roku 2012 nemôže vzniknúť rozdelením jestvujúcich pozemkov pozemok menší ako 2000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok bez ohľadu na to, že poručiteľ zomrel dávno pred účinnosťou citovaného zákona. Notárka preto správne navrhovateľa ako dediča a zároveň splnomocneného zástupcu ostatných dedičov poučila o platnosti zák. č. 180/95 Z.z.

Súd dáva do pozornosti tiež skutočnosť, že odporkyne si boli vedomé toho, že splnomocnili navrhovateľa, aby ich zastupoval v dedičskom konaní, a teda vo vlastnom záujme sa mali zaujímať o to, ako a kedy bolo dedičské konanie ukončené a je len ich chybou, že neuložili navrhovateľovi povinnosť informovať ich o dátume, kedy bude novoobjavené dedičstvo prejednávané a ani o tom, že vo veci bolo vydané osvedčenie o dedičstve. Odporkyne tak vlastnou vinou zmeškali možnosť požiadať o pokračovanie v konaní o dedičstve, ktorou žiadosťou by nastal ten právny dôsledok, že osvedčenie o dedičstve by nenadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve. Okrem toho z dedičského spisu vyplýva, že dňa 3.5.2012 notárska kancelária pri vytyčovaní termínu pojednávania, ktoré následne bolo 7.5.2012, poznačila, že účasť dedičov je zabezpečená a termín je dohodnutý telefonicky. Uvedený zápis dátumovo predchádza dátumom, kedy boli vystavené splnomocnenia, pretože tie odporkyne II, III podpisovali 6.5.2012. Odporkyňa I/ síce predmetné splnomocnenie, ktoré jej bolo doručované poštou, overovala (podpis) dňa 16.4.2012, no evidentne všetky splnomocnenia sú založené až po listine, na ktorej je vyznačený termín pojednávania. Z toho vyplýva, že odporkyne vedeli kedy je pojednávanie a nepovažovali za potrebné informovať sa o výsledku tohto pojednávania.

Osvedčenie o dedičstve nadobudlo preto právoplatnosť dňa 7.5.2012, keďže navrhovateľ aj ako zástupca odporkyň, sa vzdal práva na podanie žiadosti na pokračovanie v konaní o dedičstve, čo potvrdil svojim podpisom na predmetnom osvedčení. Znamená to teda, že takéto osvedčenie nadobudlo charakter verejnej listiny v zmysle § 134 O.s.p., pričom má účinky právoplatného rozhodnutia o dedičstve, ktoré je možné meniť alebo zrušiť len zákonnými prostriedkami, čo znamená, že aj v prípade, že uzatvorená dohoda by bola neplatná, bez ďalšieho by nemohlo dôjsť k zmene právoplatného rozhodnutia. Je paradoxné, že v tomto prípade podával návrh samotný navrhovateľ a nie odporkyne, pričom pokiaľ sám navrhovateľ uznáva argumenty odporkyň, nič mu nebráni mimosúdne sa s nimi dohodnúť, či už formou náhrady škody alebo tým, že zmluvne prevedie na ne ich zákonné podiely z predmetného pozemku.

Vzhľadom na vyššie uvedené dokazovanie súd preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanov. § 142 ods.1 O.s.p. Navrhovateľ bol v konaní neúspešný, preto by patrila náhrada trov konania odporkyniam, ktoré boli v konaní úspešné. Keďže odporkyne si náhradu trov konania neuplatnili, túto nežiadali, súd im preto náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 alebo tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností alebo tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam alebo tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) alebo tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu a ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.